

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кредити, надані депозитними корпораціями (окрім НБУ) суб'єктам малого та середнього бізнесу. *Національний банк України*. 2025. URL: https://bank.gov.ua/files/Loans_MSE.xlsx (дата звернення: 10.04.2025).

2. Поліщук Н. В., Мацідон В. В. Особливості управління інвестиційною діяльністю підприємств в умовах воєнного стану. Зб. наук. матер. І Всеукр. наук.-практ. конф., присв. 55-річчю кафедри фінансів і банківської справи «Актуальні проблеми розвитку фінансів в умовах цифровізації економіки України» (м. Вінниця, 27 квітня 2023 р.). Вінниця. 2023. С. 46–48.

3. Яріш М. Інвестиційне кредитування малого і середнього бізнесу в Україні в умовах воєнного стану: виклики та перспективи. *Економічний аналіз*. 2024. Т. 34, № 2. С. 317–326.

Сулима М. О.

канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри фінансів факультету економіки та управління
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФІНАНСОВОМУ СЕКТОРІ

Вступ. Фінансовий сектор є однією з найбільш динамічних галузей економіки, що постійно зазнає трансформацій під впливом технологічного прогресу та змінюваних потреб споживачів. Сучасний світ характеризується стрімким розвитком цифрових технологій, штучного інтелекту, великих даних та блокчейн-технологій, що кардинально змінюють ландшафт фінансових послуг. Ці інновації не лише підвищують ефективність і доступність фінансових продуктів, але й створюють нові бізнес-моделі, змінюють взаємодію між фінансовими установами та клієнтами, а також породжують нові виклики та можливості для всіх учасників ринку. Від традиційних банків до фінтех-стартапів, усі прагнуть адаптуватися до цих змін та використовувати нові технології для надання більш зручних, швидких та персоналізованих фінансових сервісів.

Мета роботи – проаналізувати вплив нових технологій на різні аспекти фінансової діяльності, від платежів та кредитування до управління активами та страхування; розглянути виклики, пов'язані зі впровадженням інновацій, питання безпеки, регулювання та захисту споживачів.

Основна частина. Дослідження ринку інновацій в Україні дало змогу виявити найбільш перспективні галузі – це оборонна промисловість, сфера ІТ, агробізнес, медицина та енергетика. Найбільшим запитом у сучасних умовах розвитку вітчизняної економіки, і це цілком виправдано, є оборонна промисловість. Йдеться про сучасне виробництво безпілотників для військових і цивільних цілей, створення сучасних радіолокаційних систем та розробка систем захисту інформації. Українські ІТ-компанії успішно конкурують на світовому ринку, створюючи високоякісне програмне забезпечення для різних галузей. Водночас в Україні успішно розвиваються стартапи. До того ж українські ІТ-фахівці високо цінуються

на світовому ринку аутсорсингу. Агробізнес також успішно створює смарт-ферми. Йдеться про впровадження сучасних систем автоматичного поливу, дронів для моніторингу полів, IoT-сенсорів для контролю стану рослин. Розробляються нові сорти культур, які є більш стійкими до хвороб і змін клімату. Відповідно до правил економіки замкненого циклу, з використанням інновацій успішно відбувається сортування та переробка сільськогосподарської продукції. У медичній сфері стрімко розвиваються та набувають популярності дистанційні медичні консультації, створюються нові медичні прилади та механічні пристрої, програмне забезпечення, методи лікування та діагностика захворювань. У сфері енергетики активно розвивається сонячна та вітрова енергія, а також впроваджуються енерго-ефективні технології в промисловості та побуті. З огляду на вищевикладене розглянемо сучасні інноваційні тенденції у фінансовому секторі.

Серед вказаних вище заходів ключову роль регулятора, звісно, відіграє диджиталізація вітчизняних банків і небанківських установ. З'являються нові цифрові банки, що пропонують спрощені та персоналізовані фінансові продукти, без наявного традиційного відділення (наприклад, діяльність monobank в Україні). Водночас традиційні банки пропонують відкриття рахунків, отримання кредитів та інвестування у режимі онлайн. Однією з ключових особливостей вітчизняних банків, які активно впроваджують інновації, є насамперед доступність, адже відкрити картку можна онлайн, а отримати її – у найближчому відділенні поштового оператора, поштоматі чи кур'єрською доставкою. Далі – швидкість операцій. Клієнти миттєво переказують гроші один одному без комісії, що значно спрощує фінансові розрахунки. Для розміщення депозиту чи отримання кредиту також є можливість оформити заявку онлайн. Клієнт банку може використати функцію «кредитний / депозитний калькулятор» і самостійно у кілька кліків розрахувати суми обов'язкових платежів чи відсотків. Водночас серед інноваційних рішень для зручності та швидкості розрахунків банки пропонують скористатися кредитною карткою, оплатою частинами тощо. Усі операції можна виконати у застосунку обслуговуючого банку, що позбавляє необхідності відвідувати фізичні відділення. Так, якщо на кінець 2021 р. 78 % суб'єктів господарювання (2,3 млн) та 63,8 % фізичних осіб (44,2 млн) клієнтів обслуговувалися дистанційно, то за підсумками 2023 р. – 89,2 % суб'єктів господарювання (2,9 млн) і 79,5 % фізичних осіб (62,3 млн) клієнтів [1]. Беззаперечною є популярність безконтактних платежів, адже вони характеризуються зручністю та безпекою. Основними інструментами для їх здійснення є смартфони, годинники, браслети. До того ж мобільний застосунок дає змогу успішно управляти фінансами, зокрема: налаштувати отримання повідомлень про виконані транзакції для додаткового контролю; аналізувати власні доходи і витрати; планувати витрати і платежі. Так, фінтех-стартапи почали виводити на ринок мобільні застосунки з управління рахунками (Moven). Деякі фінансові установи пішли далі у небанківських пропозиціях, надаючи мобільні послуги (Post Bank), а дехто скооперувався з медичними провайдерами та компаніями медстрахування, надаючи клієнтам платформи зі зручною оплатою медичних сервісів [2]. Звичайно, банки дбають і про безпеку клієнтів, активно впроваджують сучасні технології безпеки. Йдеться про шифрування даних та двофакторну автентифікацію, що робить використання картки й

мобільного застосунку безпечним. Не треба забувати і про вигідні умови кешбеку за покупки у різних категоріях, що дає змогу клієнтам повертати частину витрачених коштів. Вітчизняні банки були активно долучені і до державної програми «Національний кешбек», яка діє до 31 грудня 2025 р. і спрямована на підтримку українських виробників та стимулювання споживачів купувати товари, виготовлені в Україні [3].

Незважаючи на волатильність, інтерес до криптовалют в Україні продовжує зростати, а деякі банки вже пропонують послуги з їх купівлі та продажу. Автоматизація виконання угод за допомогою блокчейну підвищує прозорість і ефективність фінансових операцій. Переведення активів у цифровий формат на основі блокчейну відкриває нові можливості для інвестування та торгівлі. Важливо, щоб усі ці інновації, які банки та фінтех-компанії розробляють і впроваджують у вигляді продуктів та сервісів, були доступними для всіх верств населення.

Висновки. Фінансовий сектор перебуває у стані цифрової трансформації, де технології відіграють ключову роль у зміні бізнес-моделей, продуктів та сервісів. Застосування штучного інтелекту та аналізу великих даних покращує клієнтський досвід, оптимізує процеси прийняття рішень, підвищує ефективність боротьби з шахрайством та сприяє розробці персоналізованих фінансових продуктів. Технологія блокчейн і розподілених реєстрів має потенціал революціонізувати платіжні системи, управління активами, торгівлю цінними паперами та інші аспекти фінансової інфраструктури, забезпечуючи більшу прозорість, безпеку й ефективність. Фінтех-компанії продовжують активно розвиватися, пропонуючи інноваційні рішення, які часто є більш гнучкими й орієнтованими на клієнта, ніж традиційні фінансові установи, стимулюючи конкуренцію та інновації в галузі. Використання хмарних технологій дає змогу фінансовим установам підвищувати гнучкість, масштабованість і знижувати операційні витрати, прискорюючи впровадження нових сервісів. Зі збільшенням залежності від цифрових технологій зростає і важливість кібербезпеки. Забезпечення захисту даних та фінансових операцій від кіберзагроз є першочерговим завданням для всіх учасників фінансового ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Каталог фінтех-компаній України. 2024. URL: https://drive.google.com/file/d/1YckzK8FRm7gBTsFXbyJvoeQCCZ8d_d0_/view
2. Стратегія Національного банку України. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_NBU.pdf?v=9
3. Національний кешбек-2025: держава далі повертатиме українцям 10 % за українські товари. URL: https://zaxid.net/natsionalniy_keshbek_u_2025_rotsi_derzhava_povertatime_ukrayintsyam_10_za_ukrayinski_tovari_n1601055